

כלל חמישי – המקירה הוא ידידו הטוב של היוצר. גם כשאנו יודעים لأن אנחנו רוצים להגיע, כדי לשים לב לדלתות שפותחים לנו הטעות והמקרת.

בפרק הקודם סיפרנו למשל, איך מריו שכח את הטקסט שלו בהצגה המלך והירח, איך נעמי, המספרת השניה, נחלצה לעזרתו ואמרה שוב ושוב: "מה שהוא התקשן לזכור זה...". הצגה כוותה יכולה להיות סיוט, אבל היא יכולה להיות גם קרש קפיצה, הזמנה למערכת יחסים אחרת, מעניות ומצחיקת, בין שני המספרים. אם לא בהצגה הנוכחית, אולי בהצגה הבאה. (במשך שנים רבות נדרה בעולם הצגה בולגרית של כיפה אדומה שהתבססה על עיקרון דומה: אחד המפעילים היה "מתבלבל" כל הזמן ומשנה את המשך הסיפור. המפעיל השני היה נזוף בו ומהוויר אותו לדרכו היישר. ככל שהסיפור התקדם, העליונות החלופיות נהיו יותר מטורפות ומצחיקות).

205

כלל שישי – תחומי עניין נוספים מעשירים ומפרים את תהליך הייצירה. אל תגביילו את עצמכם לתיאטרון בובות רק משומש שאותם עושיםシアטרון בובות!

בתחנתה "מה שוקל יותר, קילו נזוט או קילו ברזל?" דיברנו על האופן שבו הפרטה שפת הקולנוע את השפה הבימיתית של נקודות אור. בדף הבאים נביא דוגמאות לאופן שבו שני מקורות תרבותיים שונים מזינים את האוסף הכי הכוי, יצירתם המשותפת של אנטוניו קפטלנו ויהונתן בן חיים.

נושא ההצגה (כפי שאפשר להבין משמה) הוא אופסים: "אני אוסף דברים פשוטים", מכריז יהונתן בתחילת ההצגה, "לא נדירים אבל מיוחדים... אני אוסף עליים, נזוטים, עניינים... אני אוסף צליליים... אני אוסף עקבות וסימנים. כל דבר משאיר סימן: נשיקה בלחי, צביטה של הדוד, המחשבות, הצעור, השמחה, הציפורים ברות..."

חומר למחשבה... איך נראהות עקבות של מחשבות או של ציפורים ברוח?

באוסף העלים למשל, יש מקום ריק לעלה שלא נשר.
”כל כך הרבה סבלנות וזמן צריך עד שעלה קטן נופל...”
אומר יהונתן. זה אומץ מתנדב לשבת על כיסא שמעליו
מתנדנד עליה בודד, להמתין לנשירתו. כיסא ההמתנה הופך
את נשירת העלה לאירוע חשוב, מיוחד. זהה מעין במא,
פשומה ופיוטית שמזכירה שיר היקו יפני.

האומנם התכוון אנטוניו ליצור **היקו** לבעמ?
מי יודע? תהיליכי יצירה אינט תמיד מוחצנים. הרוב
מתתרחש מאחוריו הקלעים של הנפש. השפעות תרבותיות
נספגות, מחלחלות, ופתאום צץ לו כיסא כזה, כל כך
מיוחד ומקורי...

כל שבי - אנשים שונים אהבים דברים שונים. יש
אנשים שאוהבים לצחוק, אחרים אהבים להזיל דמעה, או
להיבהל. יש כאלה שמתרגשים מצורחות וצבעים ואחרים
מתלהבים מרעיונות מקוריים. אי אפשר לרצות את כולם

היקו

שירת היקו נולדה בין לפני
חמש מאות שנה. מדובר בשירים
קצררים שוכתנים על פי כללים
נוקשים מאוד. כל שיר מתאר רגע
בamilios פשוטות ומדוקנות,
מצביע על תמונה קטנה – כל כך
רגילה שלא מבחינים בה –
ומעוור בקורא גלים של רגשות,
מחשובות, זיכרונות.

אייז קריירות!

כפות רגילים על קיר
שנת צהרים

זהו שיר **היקו** של באש, משורר
יבני מן המאה השבע עשרה
(נוסח עברי: יעקב ר). ושיר אחר
של באש, מזכיר אפילו יותר את
כיסא ההמתנה לעלה הנושר:

אגל טל מושלם
על עלה עץ האדר
ממתיין לנשור

AMILIOS להציגה (4)

דו-שיח בין הזאב הרעב לארנב
מתוך האוסף הכי הכי.

הדו-שיח בין הזאב לארנב שיכון
לאוסר השירים ”לא מילום”.
כדי שתוכלו לדמיין אותו כראוי,
הוספנו ”הוראות ביצוע
בסוגרים”.

זאב (בנביבה מאימת): אַרְרָר
ארְרָר...

ארנב (בבhalb): לא אַרְרָר אַרְרָר!
זאב (מאים): גִּרְרָר... גִּרְרָר...

ארנב (מבוהל): לא גִּרְרָר...
זאב (מתפלא): אם לא זה ולא
זה, אז מה?

ארנב (בקצב של הימלטות):
תִּגְיִידֵן דִּיגִידֵן...

בתהנוט "זמנים מודרניים" הזכרנו את הפוטוריזם, זרם אמןומי מריאשית המאה העשרים שחרת על דגלו את פולחן המהירות והמכונה, דחיתת העבר והאדמת המלחמה. הפוטוריסטים ערכו אירועים פרועים שבhem הציגו את הציורים ואת הבליטים שלם, ניגנו את "מוסיקת הרעש" שלהם (כמו זהה נשמע...), ודקלו מושירה. השירה הפוטוריסטית הייתה שירה תיאטרלית ומוסיקלית שהעדיפה את הצליל על פני המשמעות.

זנג-טומב-טומב, כך נקרא שר מלחה שכתב מאירני, אבי הפוטוריזם האיטלקי. למלים האלה אין משמעות באיטלקית. הוא פשוט מבטאות כמה מצילוי הקרב, כמו ה"פּיו פּו" של ילדים. מאירני עוד מושרים להמציא מילים, ומצד שני התנדג למילים מוזרות או מופשטות שצריך להתאמץ כדי להבין אותן. תפקידן של המילums-צלילים לדעתו, הוא להמחיש את העולם, ליצור אותו מחדש בצלילים, וכך שכל מי שמקשיב יוכל לחוש אותו. אנטוניו קלט את הקרה בין הרעיונות הפוטוריסטיים לשפת ילדים בגיל הפיו-פיו, ואפילו לפניו, כשאומרים הם-הם על אוכל, ויצר גרסה מקורית משול לשירה פוטוריסטית.

הדו-שיח בין הזאב הרעב לארכוב חזר ומוכיח את הכלל השישי: תחומי ידע נוספים מעשירים וקפרים את תהליך הייצרה.

וגם לא כדאי לנсот. השאלה היא מה מוצא חן בעיניכם, מה אתם יכולים ליצור בצורה הטובה ביותר.

כלל שמיini – שותפים אמנומיים ויעצמים טובים תורמים לתהליך הייצרה.

רבות מהציגות הבאות האמנומיות בארץ ובעולם הן יצירות של איש אחד. הוא המחוואי והמעצב והבמאי והדרמטורג והשתקן (וגם – המפיק, האמרגן, הסבל, הנגג, איש הקיטרינגן ועוד כמה תפקיים ששכננו). יש אמנים שות מתאים להם (וגם משתלים כלכליות). וכל الآחרים? הם נתקעים עם המגבילות שלהם.

שותף אמנומי טוב יכול להשלים את הטרונוטיכון: אם אתה חלש למשל, בעיצוב או בכתיבה, כדאי לך לשתף פעולה עם מעצב או עם כותב מיום. דיאלוג אמנומי טוב משלים ומפרה את שני הצדדים.

ויש עוד סיבה לשיתוף פעולה: לא כל יוצר מקורני ניחן בראיה הכוללת ובאורך הנשימה הדורשים למימוש חזונו בצרפת הטובה ביותר. לשם כך נדרש מישחו מבחווץ, שייאתגו אותו בריגושים ובתבונה, שיעזר לו לזקק את הקול האמנומי שלו ולהפוך את עבודתו ממבטיחה למציאות. בשניים האחرونנות גילו כמה מיזצרי הקרן את קסמי הדרמטורגיה. קשה לדמיין הציגות כמו ציפור הגוף, האוסף הימי, או איפה גברת גבאי? ללא מעורבותה של דרמטורגית הבית, נעמי יואלי.

כלל תשיעי – אין כללים קדושים. הסופר ויליאם פוקנער נשאל פעם מה צריך אדם כדי להיות סופר טוב. "ניסיונו, התבוננות ודמיון", הוא ענה. ולאחר כך הוסיף: "ושננים מתוק אלה, ולעתים גם אחד, יכולים לפצות על היעדרם של الآחרים". (ואולי שהוא אחר בכלל, שעוד לא חשבנו עליו, יפצה על היעדרם של כל השלשה).

באו נסה

לחבר שיר ממילums-צלילים.

כלל עשירי ואחרוון – אי אפשר ליצור על פि מתכוון.
גמרתם ללמידה? שכחו הכלול (כולל הכללים) וגשו לעובדה.

רוני: או אתה זוכר, יוסף, ממה מתחילה?
יוסף: בטח, מתחילה ממה שאוהבים. בגלל זה את תמיד
מתחילה ממני.

רוני: אהם... איך מסיימים?
יוסף: לא מסיימים.
רוני: אתה יודע מה, בעצם אתה צודק...

כאשר מסיימים להכין הצגה מתחילה להופיע איתה,
ואז היא נולדת מחדש ומתחילה להשתפר ולהתעצב
במפגש עם הצופים. אם המפגש מציליה הוא יכול להימשך
שנים רבות.

הרבבה פעמים שואלים אותנו: מה, לא משעטם לעשות
שוב ושוב אותו דבר, להופיע עם אותה הצגה כל כך הרבה
פעמים? והתשובה היא: לא, כל פעם היא קצת שונה מן
הפעם הקודמת. וגם אם חוזרים כביכול, על אותו דבר
בדיווק, עדין יש הפתעות; פעם בעשר, או בעשרים, או
בחמשים הצגות – עוד משהו קטן נפתח, נפטר, נופל
במקום, ההצגה זורמת יותר, הקשר בין התוכן לבין האמצעים
מתבהר. במשך הזמן ההצגה הופכת לכלי שבאמצעותו
משתכללים המופיעים, מפתחים ומשתנים. ואם חyi ההצגה
ארוכים מספיק, שערם מליבן, מצחם נחרש קמטים...